

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

The Jews of Ethiopia Past Present Future - 3405

Last update 20-08-2025

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Social Work

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: E. Safra

Course/Module Coordinator: Wovite Worku, Ph.D.

Coordinator Email: wovite.worku@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours:

Teaching Staff:

Course/Module description:

A profound introduction to the history of Ethiopian Jews' Aliyah and absorption. Overview of basic concepts regarding indirect absorption and absorption policy. Be acquainted with personal absorption processes and the story of the community in Israel. Analyze absorption-related and integration-related cases of the Jews of Ethiopia in Israel. Learn how this community copes with experiences of racism and exclusion, protest and the effort to find its place in Israeli society after 4 decades.

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Learn how this community copes with experiences of racism and exclusion, protest and the effort to find its place in Israeli society after 4 decades

Attendance requirements(%):

Teaching arrangement and method of instruction:

Course/Module Content:

- 1.Ethiopian Jewry pre-Aliya
- 2.The Journey in the 1980's
- 3.Aliya following Operation Moses
- 4.Absorption policy
- 5.Protests from the early 1980's - today
- 6.Coping with racism
- 7.Success under survival conditions - the story of the individual
- 8.Coping with labeling and vulnerability - the story of the community

Required Reading:

אדרי, ר' (2021), בעקבות השבטים האבודים ונדחי ישראל (אגדות, מסורת ומחקרים), (עמ' 264-297): הוצאת אופיר ביכורים
אנבסה, ט' (2008). "שפה", בתוך ה. סלמון, (עורכת). קהילות ישראל במזרח במאות התשע-עשרה והעשרים- אתיופיה (עמודים 71-80). יד יצחק בן-צבי.
אינגדאוו-ונדה, ש' (2019) חוסן בהגירה: הסיפור של יהודי אתיופיה בישראל. רסלינג.

- בן צבי, נ. (1989). ההשמה של עולי אתיופיה בעבודה. בתוך, מ' ערן, ז' גונן ז' לביא ומ' שלף (עורכים), קליטתם של עולי אתיופיה בתעסוקה 1984-1987 (עמ' 43-53). ירושלים: הוצאת שרות התעסוקה ו"עמישב".
- ברנשטיין, ד' (1978). הסוציולוגיה קולטת את העליה- דיון ביקורתי באסכולה דומיננטית של הסוציולוגיה הישראלית. מחברות למחקר ולביקורת, 1, 5-19.
- בודובסקי, ד', דוד, י', ערן, י', ברוך, ע' (1989). מאפייני יהודי אתיופיה, ביתאצ'ין- מרכז מידע וייעוץ בנושאי משפחה של יהודי אתיופיה, ירושלים: ג'וינט ישראל.
- גטהון, ש' (2023). בתולדות בתה ישראל, (עמ' 145-27), בתוך גטהון, ש, גרדן, ת' (עורכים) ההיסטוריה של יהודי אתיופיה, תל-אביב: הוצאה פרדס דוברומיסליון, ו' (2015) השתלבות מהגרים בישראל: מבט השוואתי על גלי ההגירה האחרונים. הד האולפן החדש, 103, 6-22.
- בן-אליעזר, א' (2007). "כושי סמבו, בילי-בילי במבו", כיצד יהודי הופך שחור בארץ המובטחת" מתוך י. שנהב ויוסי יונה (עורכים), גזענות בישראל. ירושלים" ון-ליר.
- בן-אליעזר, א' (2007). המסע סיפורי המסע של יהודי אתיופיה. (עמ' 153-13), מושב בן שמן הוצאה מודן
- בן דור, ש' (1987). המסע לעבר ארץ ישראל: הסיפור על אבא מהיר. פעמים, 5-32. ירושלים, מכון בן-צבי.
- גטניו-קאלוש, מ' (2016) ילדות באתיופיה, אימהות בישראל - סוציאליזציה, זהות, התקשרות, ותפיסות סיכון בראיה בין-תרבותית: הקהילה האתיופית. עבודת דוקטור שלא פורסמה. האוניברסיטה העברית בירושלים.
- וורקו-מנגיסטו, ו' (2014). אתניות ואפליה נתפסת ובין נשירה ממערכת החינוך והתנהגויות סיכון האוניברסיטה העברית בירושלים.
- וייסבלאי, א' (2010) השתלבותם של יוצאי אתיופיה במערכת החינוך. הכנסת. יונה, ז' (2021). על כנפי יונה, הוצאה לאור צמרת
- כורם, ע' והורנצ'ק, ג' (2013). תפיסות של צעירים יוצאי אתיופיה את הסתגלותם הסוציו - תרבותית בישראל. הגירה, 2, 33-44.
- מרקוביץקי ג' והדס, ד' (2005). הקשר בין מבנה המשפחה ודפוסיה לבין ההסתגלות הפסיכולוגית להגירה לישראל. מפגש לעבודה חינוכית - סוציאלית, 22, 97 - 116.
- סבירסקי, ש' (1981). לא נחשלים אלא מנוחשלים. חיפה: מחברות למחקר ולביקורת.
- סבירסקי, ש' (1990). חינוך בישראל: מחוז המסלולים הנפרדים. תל אביב: ברירות.
- סבירסקי, ש' (2004). פערים בחינוך ומדיניות הפיתוח הכלכלי-חברתי בישראל. בתוך ד' גולן-עגנון (עורכת), אי-שוויון בחינוך בישראל. (עמ' 22-41). תל אביב: בבל.
- סבירסקי, ש' וברנשטיין, ד' (1993). מי עבד במה, עבור מי ותמורת מה? הפיתוח הכלכלי של ישראל והתהוות חלוקת העבודה העדתית. בתוך א' רם (עורך), החברה הישראלית: היבטים ביקורתיים. (עמ' 206-229). תל-אביב: ברירות.
- סלמון ה' (1997). התפתחותה של תפישה גזענית: מאתיופיה לארץ המובטחת. מחקרי ירושלים, 19, 125-146.
- פלדמן, מ'. (1999). יציאת אתיופיה. ירושלים
- קורינאלדי, מ'. (1988). יהודי אתיופיה זהות ומסורת, ירושלים: ראובן מס.
- Adane, Z. (2007). The Everyday Paths to Equalize Oneself: Emphasizing Vs. Rejecting Group Membership among Working Class Ethiopian-Israelis. *Sociology and Anthropology* 4(12): 1121-1131.
- Kaplan, S., & Rosen, H. (1993). Ethiopian immigrants in Israel: Between preservation

of culture and invention of tradition. *The Jewish Journal of Sociology*, 35, 35-47.
Seeman, D. (1999). "One people, one blood": Public Health, Political Violence and HIV in an Ethiopian-Israeli Setting. *Culture, Medicine and Psychiatry*, 23, 159-195.
Worku-Mangistu, W., & Horenczyk, G. (2018). Hidden Dropout from the education system among Ethiopian adolescents in Israel. *HAGIRA – Israel Journal of Migration*, 8, 46-63.

Additional Reading Material:

בן אליעזר, א' (2007). כושי סמבו, בילי-בילי במבו- כיצד יהודי הופך שחור בארץ המובטחת. בתוך י'

שנהב, וי', יונה (עורכים), גזענות בישראל. ירושלים: הוצאת ואן ליר.
בן צבי, נ. (1989). ההשמה של עולי אתיופיה בעבודה. בתוך, מ' ערן, ז' גונן ז' לביא ומ' שלף (עורכים), קליטתם של עולי אתיופיה בתעסוקה 1984-1987 (עמ' 43-53). ירושלים: הוצאת שרות התעסוקה ו"עמישב".
ברנשטיין, ד' (1978). הסוציולוגיה קולטת את העליה- דיון ביקורתי באסכולה דומיננטית של הסוציולוגיה הישראלית. מחברות למחקר ולביקורת, 1, 5-19.
בודובסקי, ד', דוד, י', ערן, י', ברוך, ע' (1989). מאפייני יהודי אתיופיה, ביתאצ'ין- מרכז מידע וייעוץ בנושאי משפחה של יהודי אתיופיה, ירושלים: ג'וינט ישראל.
בן-אליעזר, א' (2007). "כושי סמבו, בילי-בילי במבו", כיצד יהודי הופך שחור בארץ המובטחת" מתוך י. שנהב ויוסי יונה (עורכים), גזענות בישראל. ירושלים: ון-ליר.
בן דור, ש' (1987). המסע לעבר ארץ ישראל: הסיפור על אבא מהיר. פעמים, 32-5. ירושלים, מכון

בן-צבי.
סבירסקי, ש' (1981). לא נחשלים אלא מנוחשלים. חיפה: מחברות למחקר ולביקורת.
סבירסקי, ש' (1990). חינוך בישראל: מחוז המסלולים הנפרדים. תל אביב: ברירות.
סבירסקי, ש' (2004). פערים בחינוך ומדיניות הפיתוח הכלכלי-חברתי בישראל. בתוך ד' גולן-עגנון (עורכת), אי-שוויון בחינוך בישראל. (עמ' 22-41). תל אביב: בבל.
סבירסקי, ש' וברנשטיין, ד' (1993). מי עבד במה, עבור מי ותמורת מה? הפיתוח הכלכלי של ישראל והתהוות חלוקת העבודה העדתית. בתוך א' רם (עורך), החברה הישראלית: היבטים ביקורתיים. (עמ' 206-229). תל אביב: ברירות.
סלמון ה' (1997). התפתחותה של תפישה גזענית: מאתיופיה לארץ המובטחת. מחקרי ירושלים, 19,

146-125.

פלדמן, מ'. (1999). יציאת אתיופיה. ירושלים
קורינאלדי, מ'. (1988). יהודי אתיופיה זהות ומסורת, ירושלים: ראובן מס.
קימרלינג, ב'. (2004). מהגרים, מתיישבים, ילידים- המדינה והחברה בישראל- בין ריבוי תרבותיות למלחמות תרבות. עלמא, עם עובד.
שבתאי, מ'. (1999). "הכי אחי", מסע הזהות של חיילים עולים מאתיופיה. תל-אביב: הוצאת צ'ריקובר.
שמרון, ג'. (1998). הביאו לי את "יהודי אתיופיה". אור יהודה: הד ארצי הוצאה לאור.
שומרון, ג'. (1998). הביאו לי את יהודית אתיופיה. הד ארצי..
Abbink, J.G. (1984). *The Falashas in Ethiopia and Israel: The problem of Ethnic Assimilation*. Nijmegen: Institute for Cultural and Social Anthropology.
Adane, Z. (2007). *The Everyday Paths to Equalize Oneself: Emphasizing Vs. Rejecting Group Membership among Working Class Ethiopian-Israelis*. *Sociology and*

Anthropology 4(12): 1121-1131.

Kaplan, S., & Rosen, H. (1993). Ethiopian immigrants in Israel: Between preservation of culture and invention of tradition. The Jewish Journal of Sociology, 35, 35-47.

Seeman, D. (1999). "One people, one blood": Public Health, Political Violence and HIV in an Ethiopian-Israeli Setting. Culture, Medicine and Psychiatry, 23, 159-195.

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 85 %

Active Participation / Team Assignment 5 %

Attendance / Participation in Field Excursion 10 %

Additional information: